

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 8.11.2022
Sayı: 328

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mal Bildiriminde Bulunulması Rüşvet Ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte Ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Erhan USTA

Samsun Milletvekili

İYİ Parti Grup Başkanvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 10 Kasım 2022	Esas No: 2/4716

100

0 8 Kasım 2022

TEAM GENEL YÜRÜK
0 8 Kasım 2022
No: 1109141

GEREKÇE

Yolsuzluk, demokrasilerde adaleti ve güven duygusunu zayıflatan, eşitlik ilkesi ve devlete duyulan güveni sarsan, sürdürülebilir kalkınma önünde engel teşkil eden ve sonuçta hukukun üstünlüğünü ortadan kaldıran bir olgudur. Tarih boyunca siyasal ve ekonomik yolsuzlukların birlikte ortaya çıktığı bir vakıadır. Yolsuzluk, kamu kaynaklarının verimli ve doğru kullanılmaması nedeniyle halkın ihtiyaçlarının yeterince, hakça karşılanmamasına yol açmaktadır. Özellikle taraflardan birinin kamu olması nedeniyle adaleti, eşitliği ortadan kaldırmakta, toplumda giderek artan bir fakirlik ve mutsuzluğu doğurmaktadır. Özellikle tek adam rejiminde bir kişinin dudağının ucundan çıkan emirle kamu kaynakları halkın ihtiyaçlarından uzak gereksiz alanlara kanalize edilmekte, toplumun küçük ayrıcalıklı bir kesimi giderek zenginleşirken büyük bir kesimin yoksulluk ve yoksunlukla yaşamasına yol açmaktadır. Yolsuzluğun yayıldığı tek adam rejimlerinde, denetim neredeyse sıfırlanmakta, halkın bilgi edinmesinin sorgulamasının, yolsuzlukları öğrenmesinin önüne geçecek her türlü yola başvurulmaktadır. Neredeyse yolsuzluk öznelere değil; yolsuzluk mağdurlarının, yolsuzlukları ortaya çıkaran ve dillendirenlerin cezalandırıldığı bir dönemden geçilmektedir.

Ülkemiz başta Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi, Avrupa Toplulukları Görevlilerini ve Avrupa Birliği Ülkelerinin Görevlilerini Kapsayan Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi, Yolsuzluğa Karşı Ceza Hukuku Sözleşmesi olmak üzere yolsuzluğu önlemeye yönelik pek çok uluslararası sözleşmelerin tarafı olmasının yanı sıra iç hukukunda da çeşitli mevzuatı yürürlüğe koymuştur.

Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi taraf devletlere, gelişen teknoloji ve ticaretle birlikte sınır aşan bir olgu olarak nitelendirdiği yolsuzluğun önlenmesi ve ortadan kaldırılmasını bir yükümlülük olarak öngörmüştür. Sözleşme yolsuzluğun yerel değil uluslar arası boyutuna dikkat çekmiş ve tüm ekonomileri olumsuz olarak etkileyen yolsuzlukla etkin mücadelede işbirliğinin önemine vurgu yapmıştır. “*Kamu varlığının düzgün yönetimi, adil olma, sorumluluk, yasa önünde eşitlik ilkelerini ve dürüstlüğü koruma ve yolsuzluğu reddetme kültürünün geliştirilmesi ihtiyacı*” Sözleşmede altı çizilen hususlardır. Ülkemiz de bu yükümlülükleri üstlenen bir taraf devlet konumundadır. Kamuya ait kaynaklardan haksız kazanç edinilmesi ekonomileri olumsuz etkileyen, hukukun üstünlüğüne zarar veren bir olgudur. Yolsuzluğun yaygın olduğu bir toplumda bürokrasi ve adaletin düzgün işlediği; sosyal devlet ve eşitliğin gerçekleştiği görülmemiştir.

1990 yılında yürürlüğe konulan 3628 Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu'nun amacı, rüşvet ve yolsuzluklarla etkili mücadele etmek ve bu amaca yönelik mal bildiriminde bulunma hususunu düzenlemek olarak belirlenmiştir. Ancak uygulama her zaman eleştirilerin hedefi olmuş, Kanunun amacına hizmet etme yönünde eksik kaldığı yolsuzlukların önlenmesinde etkili olmadığı sıkça dile getirilmiştir.

Teklifimizle mal bildirimlerinin iki yılda bir yenilenmesi, Kanunun öngördüğü karşılaştırma görevini yerine getirmeyen kamu görevlilerine uyarma ve tekrarında kınama cezası verilmesi öngörülmüştür. Kanunda öngörülen haksız mal edinmeye öngörülen cezaların artırılarak daha caydırıcı hale getirilmesi ve yolsuzlukların önlenmesinde daha etkili olunması amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Teklifte mal bildirimlerinin iki yılda bir yenilenmesi öngörülmektedir. Bu şekilde denetim daha etkin bir hale gelecek, bir suç işlenmesi halinde zamanaşımına uğramayı önleyecektir. Ayrıca bildirimleri karşılaştırmakla görevli kılınanların bu görevlerini yerine getirmede ihmalleri halinde Devlet Memurları Kanununda öngörülen usule göre uyarma, ihmalin tekrarı halinde kınama cezası verilmesi hükmü getirilerek denetim görevinin etkili şekilde yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Teklifte, mütemadi bir suç olan haksız mal edinen, kullanan, kaçırın veya gizleyene uygulanacak cezalar artırılarak daha caydırıcı hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Teklifimizle soruşturma yönünden müsteşar, vali ve kaymakamların birinci fıkra kapsamında değerlendirilmesinin daha uygun olacağı değerlendirilmiş ve bu görevler yönünden ayrıcalık kaldırılmıştır.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

MADDE 5- Yürütme maddesidir.

MAL BİLDİRİMİNDE BULUNULMASI RÜŞVET ve YOLSUZLUKLARLA MÜCADELE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1-19.04.1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 7-Bu Kanun kapsamındaki görevlere devam edenler en geç iki yılda bir Ocak ayı sonuna kadar bildirimlerini yenilerler. Yeni bildirimler yetkili merci tarafından daha önceki bildirimler ile karşılaştırılırlar. Bu görevi yerine getirmede ihmali olan görevlilere yetkili makamlarca uyarma, ihmalin tekrarı halinde kınama cezası verilir.

MADDE 2- Mal Bildiriminde Bulunulması Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanununun 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 13- (1)Kanunun daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde haksız mal edinen, kullanan, kaçırın veya gizleyene beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ve haksız edindikleri malların değerinin üç katı tutarında ağır para cezasına hükmolunur. Bu suçlarda zamanaşımı haksız kullanmanın tespiti anında başlar.

(2) Bu Kanun kapsamına giren suçları ihbar veya şikayet edenlere, haksız mal edinme, mal kaçırma veya gizleme suçlarına ilişkin mahkemenin müsadere kararının kesinleşmesinden sonra fiilen müsadere edilen malların değerinin yüzde yirmi beşi oranında ikramiye ödenir.

(3) Bu Kanun kapsamında ihbar veya şikayeti asılsız çıkanlar hakkında üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve haksız edinildiği iddia edilen malların değerinin yüzde onu kadar adli para cezasına hükmolunur. Bu fıkra kapsamında ihbar veya şikayetin asılsız çıktığının mahkeme kararı ile kesinleşmesinden sonra şikayet veya ihbar edilene hükmolunan adli para cezası tutarında tazminat ödenir.”

MADDE 3- Mal Bildiriminde Bulunulması Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrası madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.